

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kehittämistarpeet vuoteen 2040

Johtajat Erja Heikkinen ja Jonna Korhonen, OKM

Yleiset kehittämissuunnat tilannekuvan pohjalta

Mitä meidän on puolustettava

- Sääntöpohjainen maailmanjärjestys sekä ihmis- ja perusoikeudet
- Sivistys, tutkittu tieto, vahvat instituutiot, tieteen ja taiteen vapaus, korkeakoulujen autonomia
 - demokratian ja hyvinvoinnin peruspilarit

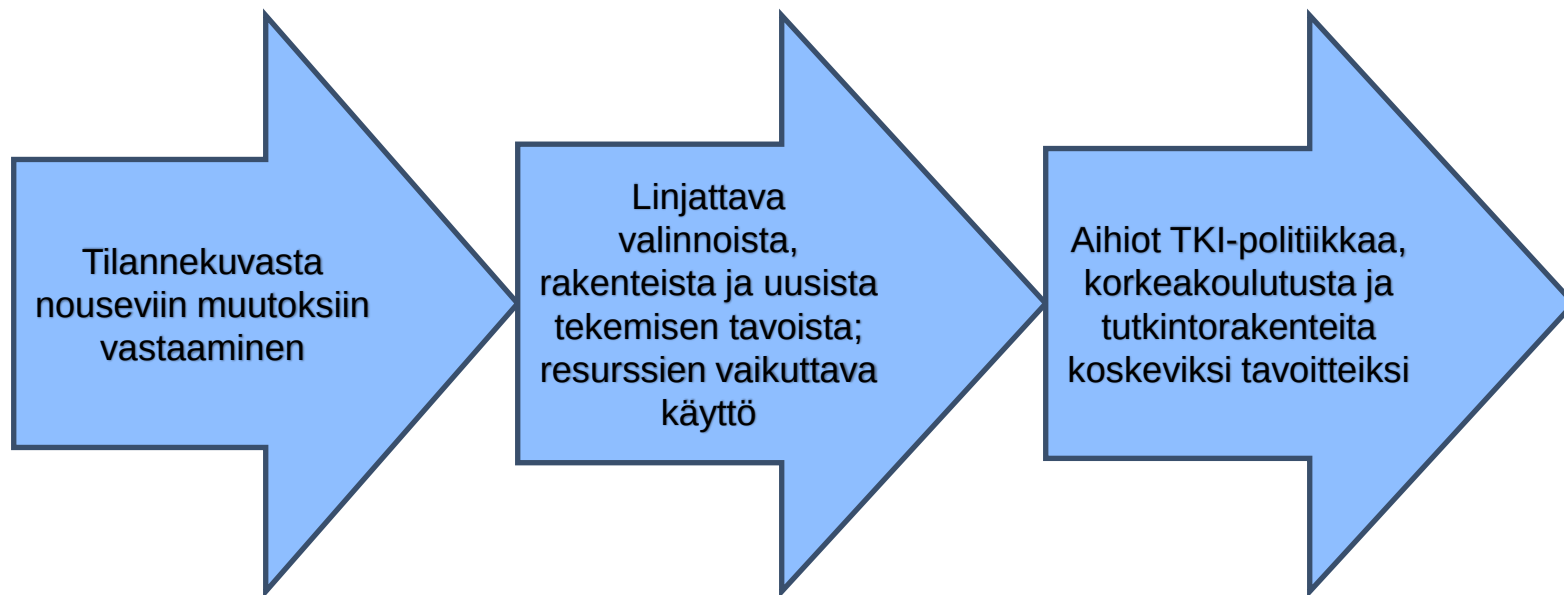
Miten selviämme kilpailussa?

- Osaavat ihmiset ovat Suomen menestyksen lähtökohta
- Yhteiskunnan ja yritysten uudistumisen tukeminen
- Kansainvälisyydestä emme voi tinkiä, emmekä laadusta
- Vastuullisuuteen löydämme keinot
- T&K-intensiteetin vahvistuminen edellyttää merkittäviä toiminnallisia muutoksia
- Yleinen koulutus- ja osaamistason nosto entistäkin tärkeämpää
- Korkeakoulutus ja tutkimus ovat merkityksellisiä oppijoille ja ihmisille

Yhteiskunnan uudistumisen kannalta keskeisintä ovat ihmiset

- Tarvitaan riittävä määrä osaajia oikeissa paikoissa
 - Yksikään uusi innovaatio ei ole syntynyt ilman osaavia ihmisiä
 - Suomen houkuttelevuus perustuu osaajille ja osaamiselle
 - Koulutus antaa eväitä hyvään ja merkitykselliseen elämään
- Voisiko uuden vision yhteinen tarina rakentua ihmisten ja osaajien ympärille?
 - Suomi tarvitsee uutta luovia osaajia ammatillisesta koulutuksesta tutkijankoulutettuihin asti
 - Osaavat ja sivistyneet ihmiset pärjäävät muuttuvassa maailmassa ja rakentavat Suomelle uutta suuntaa tulevaisuuteen

Korkeakoulutus ja tutkimus ihmistä varten

Tiedepolitiikka ja TKI- politiikat: T&K-rahoituslain toimeenpano ja korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiotyö

Johtaja Erja Heikkinen

T&K-lisärahoituksen tavoitteet toteutuvat vain, jos osaavat ihmiset kiinnostuvat tutkimustyöstä ja jos osaajapooli TKI-järjestelmässä kasvaa

- Uutta luovan T&K-toiminnan ammattilaisia ovat korkeimmin koulutetut eli tohtorit ja maisteritasoisen tutkinnon suorittaneet.
- Uutta luova työ tuottaa uusia työpaikkoja.
- T&K-osaajien lisätarpeesta on esitetty erilaisia arvioita (mm. Start-up -yhteisö, Sitra, parlamentaarinen TKI-työryhmä 2022, OKM). Kaikki arviot osoittavat merkittävää osaajatarpeen kasvua.
- Eurooppalainen tutkimusalue kamppailee T&K-suvereniteetista isoimpien talouksien puristuksessa.

Yhteenveto päätetyistä T&K-rahoituslisäyksistä

(lisäykset suhteessa tekniseen kehukseen 2024-2027, tilanne 29.8.2025)

- Rahaa on - mikä TKI-toiminnassa muuttuu?
- Miten yritykset uudistuvat Business Finlandin valtaisan valtuuden kasvun myötä?
- Kehittykö TKI-järjestelmä kokonaisuutena?

Pysyvä rahoitus	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Business Finland, valtuus	102	196	311	471	471	471	471
Suomen Akatemia, valtuus	55	92	112	172	172	172	172
EU-vastinrahoitus	35	50	55	65	65	65	65
Yliopistojen rahoitus			20	39	39	39	39
Ammattikorkeakoulujen rahoitus			10	15	15	15	15
VTR-rahoitus	5	10	10	10	10	10	10
Muut ministeriöt ja niiden alainen T&K-toiminta (PLM, MMM, YM)		4	9	9	9	9	9
ESA:n vapaaehtoiset ohjelmat			7	20	20	20	20
CSC			8	10	10	10	10
VTT (ydinenergialaboratoriot)			2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Yhteensä, pysyvät	197	352	544,8	813,8	813,8	813,8	813,8
Määräaikainen rahoitus	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Yliopistojen rahoitus, tohtoripilotti	40	86	86	50			
LUMI AI		50	75	75	50		
Elinvoimakeskukset			8	15	7		
VTT tutkimusinfra	10,3	38,32	72	32,88			
GTK tutkimusinfra		18		37			
Tutkimuslaitosten tutkijatohtori - ohjelma		4,0	13,3	13,3	8,4		
RePower EU -ohjelma	16,5	19	4,3				
SYKE ja LUKE (tietovarannot)			2	2			
SA - hyvinvointialueiden T&K-toiminnan vahvistaminen		8		8			
Yhteensä, määräaikaiset	66,8	223,32	268,6	225,18	65,4	0	0
Kaikki yhteensä	263,8	575,32	813,4	1038,98	879,2	813,8	813,8

Jo tehtyjen T&K-lisärahoituspäätösten hyödyntäminen: tutkimustoiminnan määrä, laatu ja vaikuttavuus nousuun

- Määräaikaiset rahoituslisäykset OKM-pääluokassa (pois lukien Suomen Akatemia):
 - Tohtoripilotti yliopistoille yhteensä 262 M€ 2024-2027
 - LUMI AI –suurteho- ja kvanttilaskennan sekä datanhallinnan ympäristö, jossa vahva osaamisen tukemisen elementti 250 M€ 2025-2028
- Pysyvät rahoituslisäykset OKM-pääluokassa (pois lukien Suomen Akatemia):
 - EU-vastinrahoitus (korkeakouluille kohdistuu osa EU:n T&K-rahoitushakujen menestyksen perusteella)
 - Valtionrahoitus yliopistoille ja ammattikorkeakouluille
 - Yliopistojen rahoitus 2026: 20 M€, 2027 lähtien 39 M€/vuosi
 - Ammattikorkeakoulujen rahoitus 2026: 10 M€ 2027 lähtien 15 M€

Ei uutta prosenttitavoitetta, vaan T&K-lisärahoituspäätöksille rakentuvia T&K-toiminnan vaikuttavuuden tavoitteita? Esimerkkinä korkeakoulujen ja yritysten yhteistyö

- Parlamentaarinen linjaus: TKI-järjestelmää kehitetään kokonaisuutena.
 - T&K-lisärahoitus kohdennettu pääasiassa yritysvetoiseen T&K-toimintaan.
 - Tutkittu tieto suosittaa julkisen rahoituksen kohdentamista perustutkimukseen.
 - Julkisen sektorin T&K-henkilöstö korkeammin koulutettua kuin yksityisen sektorin
 - Suomessa yritysten rahoitus korkeakoulujen T&K- toimintaan kansainvälisesti vertaillen matalaa.
 - Yrityslähtöisen T&K-rahoituksen kriteereitä (esim. veturirahoitus) suunnattu vahvemmin yritysten keskinäistä yhteistyötä kannustavaan suuntaan

Aihioita tavoitteisiin

- Riittävästi tutkimaan koulutettuja osaajia koko T&K-järjestelmässä.
- Jo tehtyjen rahoitusratkaisujen päälle rakentamalla vahvistetaan T&K-toiminnan rahoituksen pitkäjänteisyyttä ja ennakoitavuutta.
- Voimakkaasti kasvavan yritysrahoituksen tuloksekkaan käytön tueksi yhteistyörahoituksen kannusteita kaikille T&K-toiminnan osapuolille kehitetään.
- Korkeakoulujen profiloitumistoimilla laajennetaan ja terävöitetään osaamisen kärkiä.
- Omasta vastuullisesta kansainvälisyydestä huolehtiminen akateemista vapautta vahvistaen.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Korkeakoulutuksen kehittämistarpeet koulutusjärjestelmän näkökulmasta

Johtaja Jonna Korhonen

Miten vastataan muutoksiin?

 Koulutus- ja osaamistason nosto on kriittistä – 50 % tavoite vielä kaukana, samalla jatkuvan oppimisen rooli kasvaa.

 Väestörakenne muuttuu – nuorisoikäluokat pienenevät kaikissa maakunnissa, väestö keskittyy kaupunkiseuduille.

 Kilpailu kansainvälisistä osaajista kiristyy – yhteiskunnan ja työelämän kyky integroida kv-osaajia ratkaisee onnistumisen.

 Digitalisaatio muuttaa pelikenttää – kansainvälinen koulutustarjonta haastaa suomalaiset korkeakoulut.

 Osaamistarpeet muuttuvat nopeasti – korkeakoulutuksen on reagoitava ketterästi ja laadukkaasti.

 Tekoäly ja teknologinen murros – mahdollisuuksia, mutta myös riskejä, jotka vaativat vastuullista ja pedagogisesti perusteltua käyttöä.

 Laajentuminen, muttei laadun kustannuksella – määrällinen kasvu on tärkeää, mutta sisältö ja laatu ratkaisevat.

Mitä valintoja tehdään?

- Nuorille lisää aloituspaikkoja – mutta samalla aikuisväestön osaamistarpeet kasvavat: mihin suuntaan julkinen rahoitus ohjataan?
→ Julkisen rahoituksen osuudesta ja rahoitustavasta jatkuvan oppimisen tarpeisiin linjattava.
- Korkeakoulujen yhteiset palvelut, tietojärjestelmät ja koulutustarjonta – miten saadaan verkostot paremmin käyttöön?
→ Pääallekkäisyyksien purku ja työnjako vaativat yhteisiä ratkaisuja ja toimintatapoja.
- Koulutusvastuiden sääntelyn keventäminen – vai laadunarviointiin perustuva ohjaus?
→ Yhteiskunnan kannalta oleellinen koulutus on turvattava.
- Kansainvälistyminen ja kansainväliset opiskelijat – resurssi vai haaste?
→ Kansainvälisten opiskelijoiden määrää on kasvatettava vastuullisesti. Työmarkkinakytkentä ratkaiseva Suomeen jäämiselle.

Mitä valintoja tehdään?

- Korkeakoulutus – yhdenvertaisen osallistumisen edistäminen vai selektiivinen valinta?
→ Aliedustettujen ryhmien pääsyä korkeakoulutukseen on vahvistettava.
- Koulutustason nosto – määrällinen kasvu vai laadukas osaaminen?
→ Laajentaminen edellyttää laadun ja saavutettavuuden yhteensovittamista.
- Nopeasti muuttuvat osaamistarpeet – opiskelijoiden perusvalmiuksia muuttuvassa työelämässä vahvistettava?
→ Geneeriset taidot osaksi korkeakoulutuksen ydintä.
- Korkeakoulutuksen suunta – eriytyvät profiilit vai samankaltaistuvat toimintatavat?
→ Korkeakoulujärjestelmän kokonaisuuden toimivuus työelämän ja yhteiskunnan tarpeisiin.

Mitä ”aidon Bologna-tutkintorakenteen” pitäisi olla Suomessa?

- Opinto-oikeuden myöntäminen erikseen ylempiin ja alempiin korkeakoulututkintoihin myös yliopistoissa.
- Tutkintojen laajuuden yhdenmukaistaminen ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa tai vaihtelun salliminen nykyistä laajemmin esimerkiksi alakohtaisesti.
- Tohtorikoulutuksen uudistaminen.
- Pienten osaamiskokonaisuuksien vakiinnuttaminen osaksi korkeakoulujärjestelmää – edetään kohti yhtenäisempää ja läpinäkyvämpää tapaa hankkia ja osoittaa osaamista pienten osaamiskokonaisuuksien kautta.
- Lyhyet korkeakoulututkinnot (short cycle) lisäämään sisääntuloväyliä korkeakoulutukseen?

Aihioita tavoitteisiin

- Panostetaan laatuun ja rakennetaan globaalisti erottuvaa osaamista.
- Opiskelija keskiöön – opintopolut ja rakenteet tukevat motivaatiota ja ne mahdollistavat joustavat, yksilölliset koulutuspolut sekä sujuvat siirtymät.
- Tutkintorakenteessa on riittävästi sisääntulo- ja valmistumiskohtia tukemaan osaamisen kehittämistä ja sen yhdistelemistä opiskelijoiden ja yhteiskunnan eri tarpeisiin.
- Eurooppalaisen mallin mukainen kolmiportainen tutkintorakenne toimii kokonaisuutena, ja sitä täydentää osaamista laajentavat ja syventävät pienet osaamiskokonaisuudet. Tutkintorakenne tukee kansainvälistä yhteistyötä ja liikkuvuutta.

Kiitos!